

Makt och motstånd inom FN

En diskursanalys av säkerhetsrådets och
generalförsamlingens rapportering av rohingya-konflikten

Manar Khudur

Nur Ayata

Abstract

Till följd av den etniska konflikt som pågått i Myanmar har många rohingyer tvingats fly och lever idag beroende av hjälpinsatser från FN:s huvudorgan. Det innebär att FN har en särskild maktposition i egenskap av att vara den aktör som definierar och utformar diskursen kring konflikten. Uppsatsen ämnar studera säkerhetsrådets och generalförsamlingens rapportering av rohingya-konflikten, för att synliggöra de strukturer som ligger bakom dess utformning. Studien tillämpar en Foucauldiansk diskursanalys och utgår från Foucaults definition av begreppen makt och kunskap.

Resultatet av studien har visat att det förekommer olika maktstrukturer bakom utformningen av dokumenten, men att dessa inte av en första betraktelse kan tänkas falla inom ramen av diskursbegreppet. Slutsatsen av analysen är att det snarare rör sig om olika tendenser och mönster som kan ligga till grund för diskursen.

Nyckelord: Rohingya, Myanmar, Foucauldiansk diskursanalys, säkerhetsrådet, generalförsamlingen

Antal ord: 9044

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.1 Syfte och frågeställning	2
1.2 Disposition	2
1.3 Avgränsningar	2
2 Bakgrund	4
2.1 Tidigare forskning	4
2.2 Rohingya-konflikten	6
2.3 FN:s två huvudorgan	6
3 Teoretiskt ramverk	8
3.1 Foucaults maktanalys	8
3.2 Begreppsdefinitioner	10
3.2.1 Makt	10
3.2.2 Kunskap	11
4 Metod och material	13
4.1 Metod	13
4.1.1 Validitet och reliabilitet	14
4.2 Material	15
4.2.1 Källkritik	15
5 Undersökning	16
5.1 Uttalanden från FN:s säkerhetsråd 2017	16
5.2 Uttalanden från FN:s generalförsamling 2017	20
6 Analys	22
7 Diskussion	26
8 Referensförteckning	27
8.1 Primärkällor	27
8.2 Sekundärkällor	27

1 Inledning

Myanmar har under flera decennier präglats av långtgående konflikter mellan etniska grupper och den militärstyrda regimen. Trots att det gjorts framsteg i etableringen av demokratiska strukturer, finns det än idag stora utmaningar vad gäller mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer. Situationen för den muslimska minoriteten *rohingya* i delstaten Rakhine skiljer sig från de andra etniska minoriteternas situation i landet. Rohingyer har fråntagits medborgarskap och har i decennier levt under marginalisering och strukturell diskriminering. I Rakhine är rohingyernas rörelsefrihet begränsad av lokala föreskrifter och utgångsförbud. Det innebär att de inte kan röra sig fritt mellan eller inom städer, vilket medför att de inte har någon eller mycket begränsad tillgång till utbildning och hälsovård. Interna väpnade konflikter och sekteristisk våld i delstaten Rakhine har lett till kränkningar av rätten till liv. Internationella organisationer har dokumenterat både kränkningar och övergrepp samt sexuella förbrytelser av militära styrkor. FN bekräftar i sina rapporter systematiska kränkningar och övergrepp begångna av militär- och säkerhetsstyrkor i norra Rakhine. I samband med att säkerhetsrådet tagit upp frågan har Kina och Ryssland, två av de länder som besitter vetorätt i beslut i säkerhetsrådet, motsatt sig försöken att agera. De hänvisar till att krisen bör lösas av de berörda parterna. FN-stadgan ger säkerhetsrådet det primära ansvaret för att upprätthålla internationell fred och säkerhet. Trots det höll FN:s huvudorgan en låg profil i frågan under både 2016 och det första halvåret av 2017. Under andra delen av 2017 började konflikten uppmärksammas mer i samband med att över 500 000 rohingyer tvingades fly sina hem (Human Rights Watch, 2020). Detta ledde till att frågan kom att diskuteras allt mer regelbundet av både säkerhetsrådet och generalförsamlingen.

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med den här uppsatsen är att analysera säkerhetsrådets och generalförsamlingens rapportering av rohingya-konflikten och synliggöra de strukturer som framträder inom diskursen. Utifrån en Foucauldiansk diskursanalys ämnar vi studera vilka maktrelationer som produceras av ett visst språkbruk. Detta syfte leder oss fram till vår frågeställning:

- På vilket sätt kan diskursen inom säkerhetsrådet och generalförsamlingen ses som ett uttryck för maktstrukturer i frågan om rohingya-konflikten?

1.2 Disposition

Uppsatsen inleds med att redogöra för det område vi ämnar studera och följs vidare av studiens syfte samt de forskningsfrågor som avses besvaras. Efterföljande del behandlar den tidigare forskning som gjorts inom området och därefter introduceras teorin som tar Foucaults maktperspektiv i anspråk. I denna del introduceras även studiens analysram och de begreppsdefinitioner som kommer ligga till grund för analysen. I nästkommande del presenteras metod och material samt en motivering av valet för vår studie. Därefter analyseras empirin utifrån studiens teoretiska ramverk. Slutligen diskuteras resultatet och dess eventuella implikationer samt möjligheter till framtida forskning.

1.3 Avgränsningar

Vid tillämpning av diskursanalys är det viktigt att göra en tydlig avgränsning för att begränsa diskurserna. Uppsatsen är avgränsad till att enbart granska säkerhetsrådets och generalförsamlingens språkbruk i rapporteringen av rohingya-konflikten. Valet baseras på att det är två av FN:s huvudorgan som har ansvaret att främja internationell fred och säkerhet. När det kommer till säkerhetsrådet kommer enbart uttalanden gjorda av de fem permanenta medlemmarna (P5) att studeras, med tanke på att dessa har vetorätt i alla

beslut i rådet besitter de således större makt än de övriga länderna. Studien avgränsas till att endast studera diskussionen gällande rohingyernas situation i Myanmar, då det är en grupp som saknar medborgerliga rättigheter till skillnad från övriga minoriteter i landet och som levt i flykt under flera år. På så sätt är det av intresse och av stor vikt att fokusera på deras situation och undersöka hur det internationella samfundet diskuterar frågan.

2 Bakgrund

2.1 Tidigare forskning

Den forskning som dels studerats föregås av studier gällande säkerhetsrådets och generalförsamlingens närvaro i konflikt. Rebecca Barber behandlar i sin forskning i vilken grad generalförsamlingens befogenheter går att använda i frågor om internationell fred och säkerhet. Författaren diskuterar även hur säkerhetsrådet tenderar att fokusera på aspekter av sådana frågor som är relaterade till internationell fred och säkerhet, medan församlingen förhåller sig med beaktande av de humanitära, sociala och ekonomiska aspekterna (Barber 2019, s. 564). Barber förklarar att generalförsamlingens befogenhet att kunna ge rekommendationer i frågor som rör internationell fred och säkerhet medför uttryckliga undantag. Det innebär bland annat att även om församlingen kan diskutera de frågor som rör upprätthållandet av fred och säkerhet, ska alla frågor gällande vilka åtgärder som är nödvändiga hänskjutas till säkerhetsrådet (Barber 2019, s. 563). De flesta forskare är däremot överens om att generalförsamlingens resolutioner har en väsentlig moralisk kraft (ibid).

I sin forskning studerar Mohammad Tanzimuddin Khan och Saima Ahmed uppkomsten av maktcentrismen i FN:s huvudorgan och undersöker vidare hur responsen sett ut under humanitära kriser. Författarna menar att medlemmarna i FN:s huvudorgan alltid har haft en etnocentrisk ställning till begreppen “hot”, “aggression”, “internationell fred” och “internationell säkerhet”, i den bemärkelsen att dessa begrepp tolkas på helt skilda sätt. Exempelvis definierar länder begreppet hot i termer av risker för sin egen suveränitet, aggression mot deras territorium eller risker för den globala säkerheten. Med andra ord, när de står inför beslut om humanitärt ingripande, ses dessa begrepp oftast mot bakgrund av sina egna nationella intressen. Med denna egenskap av etnocentrism kan man enkelt ifrågasätta om dessa begrepp och diskurser som praktiseras i FN:s säkerhetsråd faktiskt förmedlar en mening som kan vara internationell eller global (Khan & Ahmed, 2018).

I en annan studie använder sig forskaren Bryant Edward Harden av Foucaults teoretiska utgångspunkt. Hardens syfte är att synliggöra den hierarkiska maktordningen som existerar inom FN, då forskaren genom Foucaults koncept om hierarki och makt söker hur representationen ser ut inom "den globala styrningen". Den så kallade globala styrningen, som utgör en av de två viktigaste komponenterna i Hardens studie tar fasta på staters symbiotiska relationer. Det existerar en form av gemensam strävan att ta an de politiska och ekonomiska problem som råder på en global nivå, men vad som sker i faktisk mening är det som forskaren vill ta reda på. Den andra aspekten som formger studien utgår från "makt" i Foucaults anda, där Harden illustrerar att de ojämlikheter som råder är på grund av staters olika förutsättningar, vilket utgörs av deras kapaciteter. Maktrelationerna är enligt Foucault resultatet av olika skildringar och ojämlikheter i olika domäner som exempelvis kunskap och ekonomi. Däremot kan makt inte existera eller fungera om det inte finns någon form av motstånd, då motstånd är resultatet av att maktutövande överhuvudtaget kan existera (Harden 2014, s. 2-3).

Harden kritiserar vetorätten och dess mekanism för att utgöra en hämmande funktion för en riktig inkludering av medlemsstaterna (Harden 2014, s. 9). Vidare menar forskaren att generalförsamlingen ger ett sken av att vara representativt och att makten genomsyrar hela organisationen. Uppbyggnaden av säkerhetsrådet och dess användning av vetorätten blir dominerande och exkluderande per se. På så vis har det ojämlika maktförhållandet mellan staterna varit reproduktivt och konstant. Det sken av representationen och hur det faktiska drivandet för en "global styrningsmentalitet" grundar sig i strategiska premisser, vars exklusiva utövande gynnar de mäktiga staterna i första hand (Harden 2014, s. 10-11). Hardens analytiska slutsatser bygger på att den "globala styrningen" kommer att fortleva till fördel för de mäktiga staters intressen och att denna fortlevnad bottnar i maktens natur och följaktligen dess hierarki (ibid, s. 15).

Eftersom den teoretiska utgångspunkten i denna studie är densamma blir Hardens forskning särskilt relevant. Däremot fokuserar Harden mestadels på strukturen inom organisationen, medan det i följande studie ses i kontexten av rohingya-konflikten. Detta gör uppsatsen intressant ur aspekten att kunna bidra till den framtida forskningen - och på så vis bidra till den inomvetenskapliga relevansen.

2.2 Rohingya-konflikten

Myanmar, tidigare kallat för Burma, är ett land som länge varit bebott av många olika etniciteter. De olika etniciteterna har haft svårigheter att enas under en gemensam nation ända sedan landet blev självständigt från den brittiska koloniala makten (Lintner 2014). Tanken därefter var att den politiska ideologin socialism skulle ligga till grund för styret och försök av uppbyggnad av demokratiska institutioner gjordes. Det lyckades däremot inte få fäste i landet och ett antal år senare tog militären makten och Myanmar fick en så kallad militärstyrd regim. Myanmars militär, Tatmadaw, har sedan dess utnyttjat de spänningar som finns mellan de etniska grupperna för att kunna stärka sin egen position (Crouch 2016). Idag gör sig avsaknaden av demokratiska institutioner och ett fungerande rättsväsende tydlig. Landet har länge befunnit sig i en politisk instabilitet som gått hand i hand med en låg ekonomisk tillväxt (FreedomHouse.org, 2017).

Rohingyer är en grupp med djupa historiska rötter i både Myanmar, men också i grannlandet Bangladesh. Rohingyaer ses som illegala och termen "Rohingyas" används därav sällan i Myanmar, utan de tilltalas istället som "Bengalis". Deras etniska ursprung och kollektiva identitet förnekas, trots att deras närvaro i Myanmar går att spåra tillbaka till 1200-talet. Rohingyaer var tidigare erkända av regeringen med samma rättigheter som andra minoriteter i landet, men under 1948 skapades en ny jurisdiktion som exkluderade rohingyernas medborgarskap i samhället. Folkgruppen är idag huvudsakligen bosatta i den norra delen av landet som kallas Rakhine, men har sedan 2017 levt på flykt till följd av den burmesiska militärens förtryck (Human Rights Watch, 2020).

2.3 FN:s två huvudorgan

För att bidra till en bättre förståelse för de valda objekten som granskas i studien krävs en redogörelse av deras roller. Generalförsamlingen består av 193 medlemsstater där vardera innehar en röst. I FN-stadgan framgår det att generalförsamlingens funktioner gäller över flera områden, dels att överlägga samtliga angelägenheter som innefattar internationell fred- och säkerhet. Generalförsamlingen bör också ge rekommendationer i form av fredliga lösningar, gällande situationer som kan tänkas ha en negativ påverkan för staters förbindelser. Här ingår rekommendationer samt samtal om de funktioner och

befogenheter som berör alla organ inom FN; främja internationell samverkan, progress av internationell rätt, bevara mänskliga rättigheter och internationellt partnerskap i sociala, ekonomiska, kulturella, utbildnings- och hälsofrågor. Generalförsamlingen ska tillsammans med säkerhetsrådet även utse domare till den Internationella domstolen (ICC) samt välja generalsekreterare. Generalförsamlingens rekommendationer är inte bindande för en medlemsstat i en sakfråga, utan anses snarare utgöra ett ramverk för hur en medlemsstat bör agera (United Nations General Assembly).

Säkerhetsrådets besitter huvudansvaret för att bibehålla internationell fred- och säkerhet. Till skillnad från generalförsamlingens beslut är alla medlemsstater i enlighet med stadgan förpliktigade att driva igenom rådets beslut. Säkerhetsrådet består av 15 medlemmar, varav fem av dessa är permanenta medlemmar; Frankrike, Kina, Ryssland, USA och Storbritannien. De resterande tio medlemmarna utnämns vartannat år av generalförsamlingen. I säkerhetsrådet fattas beslut vanligtvis i enlighet med konsensus, men när det saknas enighet läggs de istället fram till en omröstning. Om en av medlemsländerna är part i en tvist skall den avstå från att rösta och om någon av de permanenta medlemmarna brukar vetorätten så kan resolutionen inte antas. Om rådet skulle anse att det förekommer ett hot mot den internationella freden, är den första prioriteringen att kunna lösa tvisten på ett fredligt sätt. Då kan rådet ge förslag på principer för respektive parter på hur en fredlig förlikning skall kunna uppnås, utnämna specifika representanter etc. En annan mekanism som rådet har är att det kan tillämpa vapenembargon/sanktioner och har på så sätt även en viktig roll i integrationen av den internationella kampen mot terrorism. I andra situationer kan säkerhetsrådet forma en militärkoalition av medlemsstater, eller på andra sätt genom ett arrangemang eller en regional organisation. Däremot är detta en sista lösning och görs enbart när försöken med fredliga medel inte har varit till nytta och konflikten fortfarande är pågående. Rådet har även etablerat internationella domstolar för att krigsförbrytare och dylikt skall kunna ställas inför svars vid grova kränkningar av mänskliga rättigheter, grava brott mot den internationella humanitära rätten samt folkmord (UNSC).

3 Teoretiskt ramverk

3.1 Foucaults maktanalys

Michel Foucaults betraktelser över makt är i själva verket inte avsedda att användas som teori, utan mer som ett sätt att tänka på former och relationer av makt. Detta kallar han för “maktens analytik”, vilket utgår från att definiera de områden som maktrelationerna formar (Beronius, s. 21). Därför blir teorin i denna studie mer utav en ansats för att kunna förstå och analysera det problem som undersöks. Foucault förhåller sig i frågan om makt kritisk genom att hävda att makt i substantiell mening inte existerar. Makt existerar inte i substantiell eller essentiell mening, utan det är något som *utövas* snarare än ett objekt som *är* (Beronius, s. 22). Foucault hävdar till skillnad från i andra traditionella analyser att makt inte finns annat än i och genom praktiker. Sett utifrån hans perspektiv är “makt” i sig själv en praktik, ett så kallat utövande. För att kunna spåra makt krävs en analys av relationerna mellan olika och ostadiga krafter. Om makt dessutom ska analyseras som ett utövande bör man försöka förstå relationerna mellan parter. Foucault fokuserar därför på vad det är som sker i detta förhållande, genom att undersöka med vilka medel det utövas och vilka mekanismer det opererar. På så sätt blir maktutövande inte bara ett förhållande mellan parter, utan också ett sätt där särskilda handlingar och praktiker kan modifiera andra handlingar och praktiker (Foucault 1982, se Beronius 1986). Det sker inte genom att enbart tolka motiven eller intressena hos särskilda grupper, utan riktar istället fokus mot frågan *hur* denna modifiering opererar. Maktutövanden kan vara målinriktade, men de är samtidigt icke-subjektiva hävdar Foucault. Det betyder att makt alltid utövas med mer eller mindre avsikter och mål (ibid). På en “lokal” nivå tar aktörer medvetna beslut och vet oftast vad de gör när de planerar och samordnar. Detta kallas för “maktens lokala cynism” och refererar till de många aktörernas olika viljor, beräkningar och taktiker som tillsammans bildar effekter som inte är avsiktliga. Foucault benämner dessa som “de stora, anonyma och nästan stumma strategierna” (ibid). Här kan makt ses på som en strategi utan strateger, på ett sätt där ingen kan komma att ställas till svars. Foucault menar att det inte finns ett enskilt

subjekt som styr det samhälleliga kraftfältet, men att det finns en mängd subjektiva taktiker som driver olika krafter. Genom att samspela och ta hjälp av varandra, exempelvis hos en annan aktör, en statlig institution eller en ekonomisk struktur skapas mönster som kan betraktas som ett större maktnät.

Foucaults idéer skiljer sig från de hermeneutiska ansatser som söker förståelse och mening i aktörers handlingar. Han försöker istället definiera maktförhållanden som handlingssätt, vilka inte direkt agerar på andra aktörer, utan på andra aktörers handlingar. Maktutövande enligt Foucault är alltså inte nödvändigtvis en fråga om relationen mellan aktörer, utan snarare en fråga om på vilka sätt vissa handlingar och praktiker kan strukturera andra handlingars och praktikers utrymme, vare sig den struktureringen är avsedd eller inte (Foucault 1982, se Beronius 1986).

Som tidigare nämnt tar Foucault hänsyn till de system av olikheter som präglar ett bestämt kraftfält. Han menar att dessa olikheter är ett resultat av maktrelationerna. Sådan relation kan i sin tur också producera nya olikheter eller omforma existerande strukturer (Beronius, s. 25). Foucault utvecklar denna tanke genom att hävda att dessa förändringar domineras av makt, men menar också att "där makt finns, finns motstånd" (Foucault 1980c, se Beronius 1986). Motstånd hamnar således inte utanför maktrelationerna, utan blir en slags motmakt. Motstånd kan te sig på olika sätt och vara nödvändiga, osannolika, isolerade, samordnade, smygande, våldsamma, kompromissvilliga, egennyttiga eller beredda till offer. Definitionsmässigt kan de enligt Foucault endast existera inom maktrelationernas strategiska fält (ibid). Dessa motstånd kan te sig på olika sätt och inte alltid vara synliga eller spårbara, menar Foucault. Motståndet kan vara "blint" och oavsiktligt, på så sätt att det inte alltid finns någon som reglerar det. Här återkommer han till tanken om det strategiska fältet där strategerna inte nödvändigtvis går att identifiera. Foucault betonar att det även kan finnas en möjlighet till motstånd i maktutövandet. Det kan exempelvis vara så pass svagt att det blir svårt att identifiera och upptäcka, men det föreligger fortfarande ett motstånd (Beronius, s. 26). Motstånd kan ses som en tendens och som något som ännu inte bemästrats, men lyckas man karaktärisera dessa så utgör de betydelsefulla verktyg i analysen. Genom att ringa in nya förhållanden och praktiker kan man dra slutsatser om sådant som inte enbart framstår i just termer av makt (ibid, s. 27).

Maktproblemet kan även betraktas som en fråga om maktens existensformer som betecknar koncentrerade former av makt. Foucault benämner det som "disciplinär" makt och refererar till en så kallad mikrofysik, där makttekniker verkar i vår verklighet och som skapar diskurser, kunskaper och vardagsliv (Foucault 1980a, se Beronius 1986). I den disciplinära makten anses individen vara ett objekt som går att forma och omforma. Genom att hitta nya sätt och kunskap om sätt kan man reglera, ordna, forma och kontrollera individer i form av normalisering. Foucault menar dock att dessa aktörer som styr och sätter igång disciplinära processer, själva är objekt för disciplinerings tekniker. Å andra sidan så är Foucault inte lika intresserad av att analysera institutionerna i sig, utan vill snarare förklara framväxten av disciplinära maktteknologier (Beronius, s. 29). Dessa tekniker kan användas av institutioner och andra auktoriteter som verktyg för att kunna nå särskilda mål, men för Foucault är det mer intressant att undersöka sättet det utövas på snarare än vem som utövar den. Det är detta maktutövande som utgör "mikromakten" eller den så kallade disciplinära makten. Foucault hävdar vidare att den disciplinära makten inte kan utgå från suveränen/institutionen. Istället menar han att man kan se det som en uppåtstigande analys från den disciplinära maktens mikronivå till en makronivå där man tittar på mer allmänna maktformer (Foucault 1980a, se Beronius 1986). Han menar att man först bör förstå makt från sociala ordningens lägsta nivå för att kunna förstå de högre nivåerna. Däremot poängterar han att en del maktpraktiker på makronivå kan sprida sig neråt till en mikronivå, men att analysen fortfarande skall ses på som uppåtstigande trots att det inte alltid tar den riktningen (Beronius, s. 31). En av maktanalytikens uppgifter blir därför att försöka identifiera dessa maktformer för att på så sätt kunna specificera hur makt opererar, vad den gör och hur den gör det.

3.2 Begreppsdefinitioner

3.2.1 Makt

Begreppet makt har studerats flitigt inom det statsvetenskapliga fältet. Beronius (1986) menar att olika teorier kan använda samma begrepp för att beskriva olika fenomen, vilket förklarar den mångfald som finns inom maktbegreppet. I studien används främst Foucaults extensiva syn på makt. Foucaults tankar om makt har bidragit till en alternativ

tolkning i diskussionerna kring begreppet. Foucault (2008, s. 209) motsätter sig alltså den traditionella synen på makt, som ofta ses som något negativt som bestämmer vad individer i samhället tillåts respektive förbjuds att göra. Han menar att makt inte bör ses som något som enbart tillhör en enskild individ, utan snarare som något som är inbyggt i samhället. Makt utgörs av processer som är i konstant utveckling och förändring, vilka bidrar till ett system av underordning och överordning i samhällsstrukturen. I den bemärkelsen blir makten produktiv, då den strukturerar vår sociala omvärld och verklighet (Foucault 2008, s. 110).

Utöver dessa breda föreställningar undersöks begreppet även som interaktiv makt och konstituerande makt. Interaktiv makt fungerar genom olika slags beteendeförhållanden eller interaktioner som påverkar andras förmåga att kontrollera omständigheterna i deras existens (Barnett & Duvall 2005, s. 45). Den konstituerande makten utgörs emellertid av exempelvis aktörer, som har sina respektive intressen och kapaciteter (ibid, 46). Med andra ord fokuserar begreppet konstituerande makt på påverkan av sociala relationer. Denna förståelse av makt gör att de ojämlikheter som härrör i sociala relationer grundas i en samhällelig hierarki.

3.2.2 Kunskap

När Foucault talar om makt talar han samtidigt om kunskap och syftar då främst på den vetenskapliga kunskapen. Han menar att det är två sidor av samma mynt, där kunskap auktoriserar och legitimerar utövandet av makt. Kunskap är enligt Foucault beroende av hur makten ser ut. Både makt och kunskap är något som produceras i samhället och som är i ständig förändring. Varje samhälle har en särskild syn på sanning samt vad det innebär. De diskurser som framhävs i förhållande till begreppen är således också de som producerar den mest "sanningsenliga" kunskapen. På så sätt menar Foucault att kunskap ser olika ut beroende på var vi befinner oss (Foucault 2008, s. 177). Därför blir kunskap också knutet till och skapat av maktsystemet i samhället. Denna kulturella identitet, menar Foucault, är uppbyggd på att maktspel, på ett antal uteslutningar och avvisanden av olika tankeformer samt andra specifika existensbetingelser för tankeformer (Beronius, s.13). Det bygger på en vetenskaplig uppfattning av vetandet och därför blir det även ett sätt att tänka över tillvaron.

Vetenskapen refererar inte enbart till ett visst kunskapsinnehåll, utan också till en slags gräns. Det innebär att den auktoriserar, dominerar, legitimerar och differentierar dels inom sitt område, men även bortom det. Här betraktas vetenskapen som ett slags värdesystem, som vad gäller kunskaper och kunskapsformer, ger sig själv det högsta värdet. Detta kallas för den vetenskapliga diskursformens kamp om hegemonin över alla övriga idéer som finns i samhället. Enligt Foucault har detta lett till att vi tvingats använda oss utav många olika former av vetanden; sådana som i själva fallet inte auktoriserats som sanningsbärande (ibid). Foucault menar att det aldrig varit frågan om sanning som en objektiv utsaga om verkligheten, utan ser snarare sanning som något föränderligt, vilket endast kan förstås utifrån en bestämd historisk formation av vetande och makt, beteende och institutioner. Genom att förändra våra tankesamar och modifiera etablerade värden kan vi skapa nya sätt att tänka och vara (Foucault 1985b, se Beronius 1986).

4 Metod och material

4.1 Metod

Eftersom syftet med uppsatsen är att undersöka språkbruket i rapporteringen som framförs av det internationella samfundet gällande rohingya-konflikten framstår en diskursanalys som den mest lämpliga metod att använda. Genom diskursanalysen förstås språkets beskrivande roll och den betydelse som det spelar för verkligheten. Språket betraktas inom diskursanalysen inte som enbart som ett abstrakt system av regler och sammansättningar av ord, utan kan också ses som en handling (Svensson 2018, s. 16). Den bredare diskursanalytiska forskningen studerar språklig interaktion för att försöka förstå hur grupper fungerar, hur identiteter skapas, hur roller fördelas och hur relationer hanteras (ibid). I samhällsvetenskapen spelar diskursanalysen en annan roll, där metoden anses vara ett sätt att nå kunskap om hur samhället konstrueras i sociala interaktioner. Här kan man exempelvis studera språkets roll i olika organisationer genom att titta på hur speciella uttryck, ord och metaforer används.

Diskursanalys är en metod som hjälper oss förstå hur frågor om makt och ideologi fungerar. Denna studie ämnar utgå från en Foucaultiansk diskursanalys (FDA), som studerar de *stora* diskurserna. Foucault beskriver själv diskurs som “practices that systematically form the objects of which they speak” (Foucault 1972, s. 49). En annan tolkning av menar att diskurser därmed både blir ett bestämt sätt att tala och skriva om världen, men också en social praktik (Mills, 1997). Trots att det konkreta studieobjektet för Foucault var text så bygger en foucaultiansk diskursanalys på att man även tar hänsyn till den sociala praktik som producerar, sprider och legitimerar de texter som studeras (Bergström & Boreus, 2018).

Den Foucauldianska diskursanalysen tar egentligen ingen fast analysmetod i anspråk, utan grundtanken är att kategorisera sitt material för att hitta mönster och sedan relatera dem till Foucaults begrepp (Taylor, 2001, s. 39). Här blir därför den teoretiska ramen

mycket viktig för analysen. Vår analys ämnar inte tillämpa en fullständig FDA, utan syftar i stället till att, utifrån en komprimerad version med tanke på uppsatsens omfång, försöka fånga några av de diskurser som görs synliga i det material som presenteras. Fokus kommer således att hamna på de begrepp som vi definierat i tidigare del.

4.1.1 Validitet och reliabilitet

För att kunna genomföra en bärande diskursanalys är det av stor vikt att ta hänsyn till undersökningens validitet och reliabilitet. Validitet innebär att den teoretiska definitionen och de operationella indikationerna överensstämmer, detta för att visa att man faktiskt mäter det som ska mätas. Reliabiliteten bygger på att mätningen utförs på ett korrekt, noggrant och tillförlitligt sätt, vilket i sin tur påverkar resultatet (Esaiasson m.fl. 2017, s. 57). Reliabiliteten i en diskursanalys kan vara problematisk, då det är en mer öppen analysform och konstruktivistisk i grunden (Bergström & Boreus 2018, s. 353). För att stärka reliabiliteten i en diskursanalytisk undersökning är det viktigt att läsaren tydligt kan förstå och följa hur och på vilka sätt studien genomförts. Här blir det därför viktigt att motivera den tolkning som görs av texterna, vilket kommer att beaktas i analysen. Följaktligen kommer skillnaden att förtydligas mellan till exempel citat och analys, för att resultatet ska kunna följas av läsaren på ett tydligt sätt.

Vidare har det gjorts en tidsmässig avgränsning och ett noggrant val av källmaterialet. Det är väsentligt att texten kopplas till den givna kontexten för att kunna utföra en välgjord analys av det som ämnas undersökas. Analysens validitet är beroende av materialets äkthet och därför är det relevant att säkerställa att materialet är transparent och oberoende. Ett sätt att fastställa validiteten i en diskursanalys är att bedöma dess fruktbarhet. Fruktbarheten handlar om analysramens förklaringskraft samt dess förmåga att frambringa nya förklaringar och perspektiv (Winther-Jørgensen & Phillips, 2000, s. 123). Genom att tydligt avgränsa diskursbegreppen, definiera dessa och återkoppla till de i vår analys kommer vi kunna styrka den interna begreppsvaliditeten och på så sätt även resultatvaliditeten.

4.2 Material

Det empiriska material som ligger till grund för studien utgörs av officiella rapporter och dokument från säkerhetsrådet och generalförsamlingen, två av FN:s huvudorgan som arbetar för internationell fred och säkerhet. Dokumenten är hämtade från FN:s databas och redogör för deras uttalanden och framtagna resolutioner i förhållande till rohingya-konflikten. Med tanke på uppsatsens omfång, bör materialet avgränsas. Därför kommer primärmaterialet som undersöks att avgränsas till dokument från 2017. Valet baseras på att det var under det året som konflikten blossade upp och ledde till att flera tusentals rohingyer hamnade på flykt. Undersökningen består dels av tre mötesdokument av säkerhetsrådet som hållits under 2017, dels av två rapporter samt en resolution av generalförsamlingen antagen samma år. Totalt granskas alltså sex skilda dokument från både rådet och församlingen.

4.2.1 Källkritik

Vid val av material är det viktigt att ta hänsyn till fyra kriterier; äkthet, oberoende, samtidighet och tendens (Esaiasson m.fl. 2012, s. 278). Då studien ämnar undersöka hur säkerhetsrådet och generalförsamlingen officiellt talar om konflikten anses vårt primära material vara passande då samtliga valda rapporter och dokument betraktas som förstahandskällor. Materialet är författade i samband med konflikten och anses därför vara relevanta ur ett tidsperspektiv. Organisationens goda transparens bedöms dessutom bidra till en mer allsidig bild. Materialet har däremot också sina svagheter. En svaghet är att dessa dokument inte täcker hela bilden av diskussionen gällande rohingya-konflikten. Det blir därför inte en helt fullständig bild, vilket kan komma att påverka resultatet. Det är även viktigt att hålla i åtanke att det inte nödvändigtvis betyder att materialet speglar det som sägs bakom stängda dörrar och i övriga sammanhang. Denna typ av uttalanden är oftast utformad på ett sätt som i så liten utsträckning som möjligt ska gå att kritisera. Med tanke på att det gjorts en avgränsning till att endast studera hur dessa parter väljer att officiellt förhålla sig under just det specifika året, blir materialet trots det relevant för syftet med studien. Att inte inkludera för många dokument bidrar till en tydligare analys och diskussion, och ger utrymme att analysera dessa mer utförligt.

5 Undersökning

5.1 Uttalanden från FN:s säkerhetsråd 2017

I undersökningen har sex skilda dokument granskats och i kommande del presenteras olika citat och utdrag ur primärmaterialet som anses förklara hur säkerhetsrådet förhåller sig i diskussionen kring rohingya-konflikten.

För att undersöka hur säkerhetsrådet förhåller sig kommer som tidigare nämnt fokus ligga på de fem permanenta medlemmarna; Frankrike, USA, Kina, Ryssland och Storbritannien. Under ett möte den 28 september 2017 diskuteras situationen i Myanmar i enlighet med rådets dagordning. Generalsekreteraren utgår från den rapportering som gjorts i Rakhine och fördömer de attacker utförda av Arakan Rohingya Frälsningsarmé mot Myanmar:s säkerhetsstyrkor. Generalsekreteraren betonar även att FN kommer att förbli en nära aktör till Myanmar när det gäller att ta itu med dessa brådskande frågor och uttrycker att;

“We have no agenda other than to help Myanmar advance the wellbeing of all the country’s people [...] And we are committed to nothing less than easing the heart-breaking suffering of so many vulnerable people — while forging a lasting solution that affirms shared values, promotes mutual respect and upholds human dignity. I call on the Security Council to stand united and support our efforts to urgently end this tragedy” (S/PV.8060, s. 4).

Allen, representant för Storbritannien, håller sig i linje till generalsekreterarens utgångspunkt och uttrycker likväl ett fördömande av attackerna utförda av Arakan Rohingya Frälsningsarmé, men att responsen från militären har varit oproportionerliga. De betonar också vikten av att de burmesiska myndigheterna bör ge FN:s organ och andra ideella aktörer fullt och obehindrat humanitärt tillträde till Rakhine. Här uttalar sig Allen specifikt om FN:s roll i konflikten; “Only United Nations agencies and their partners can provide urgent life-saving assistance on the scale required. We believe that the authorities should tone down the anti-United Nations rhetoric and stop it

immediately in State media outlets.” (S/PV.8060, s. 5). Storbritannien förhåller sig även positiva till det regionala samarbetet för att kunna skapa ett säkert och hållbart sätt för de som flytt från Rakhine att återvända till sina hem. Vidare belyser Allen den långvariga historien och goda relationen med Daw Aung San Suu Kyi, Burmas statsrådgivare. De syftar på att denna kris kastar en skugga över Burmas internationella rykte, på dess ledare och dess militär; “This crisis now casts a deep shadow over Burma’s international reputation, on its leaders and on its military.” (S/PV.8060, s. 5). Budskapet är tydligt från Storbritannien, som menar att de burmesiska myndigheterna bör fatta de beslut som avgör deras plats i historien. Genom att tillåta humanitärt tillträde av FN och samarbeta med Bangladesh för återvändande av flyktingar kan de på så sätt ta itu med de långsiktiga lösningarna som tas upp av den rådgivande kommissionen. Om de däremot misslyckas med detta syftar Mr. Allen på att de har ställt sig på fel sida av historien och rådet måste därefter vidta åtgärder;

“The Burmese authorities must now take the decisions that will decide their place in history [...] But should they fail to do so, they will find themselves on the wrong side of history, and the Council must then be ready to take further action.” (S/PV.8060, s. 5).

I ett uttalande av Haley, representant för USA, riktas kritik mot den burmesiska regeringen;

“And still the exodus of terrified, injured people out of Burma continues, while the Government refuses to acknowledge the seriousness of the situation [...] Burmese leaders must come to terms with the facts on the ground.” (S/PV.8060, s. 6).

Haley riktar dels ansvaret mot den burmesiska militären och regimen, men också mot länder som tillhandahåller vapen till den burmesiska militären. De håller även med om att de burmesiska myndigheterna omedelbart måste tillåta snabb, säker och obehindrad humanitär tillgång för FN:s organ och andra hjälporganisationer. De tillägger att USA har tillhandahållit 95 miljoner dollar för att stödja akuta humanitära behov i Burma och Bangladesh, men att det inte kommer att räcka för den fortsatta flyktingkrisen. Och att det därmed kommer behövas ytterligare stöd, då det dessutom finns en risk att konflikten

sprids till andra länder i regionen (S/PV.8060, 2017, s. 7). USA:s retorik och deras perspektiv gällande rohingya-konflikten förstärks ytterligare;

"We cannot be afraid to call the actions of the Burmese authorities what they appear to be - a brutal sustained campaign to cleanse the country of an ethnic minority [...]" (S/PV.8060, s. 6).

"The time for well-meaning diplomatic words in the Council has passed. We must now consider action against the Burmese security forces, who are implicated in abuse and in stoking hatred among their fellow citizens." (ibid).

Delattre, representant för Frankrike, benämner det som sker i Burma som en etnisk rensning, där säkerhetsrådet har det enorma ansvaret att förenas och agera för att bryta den negativa spiralen och snarast hitta en fredlig lösning. De anser det vara angeläget att tillgång ges till FN-byråer, World Food Program, UNICEF och andra stora icke-statliga organisationer, såsom Läkare utan gränser, som kan ge nödhjälp på ett neutralt, oberoende och opartiskt sätt. De förhåller sig positiva till den burmesiska regeringens initiativ att organisera besök av diplomater och humanitära organisationer (S/PV.8060, s. 11). Frankrike betonar sitt stöd för den civila regeringen att fortsätta befästa den demokratiska övergångsprocess som inleddes 2015. Frankrike berömmar också det arbete som utförts av länderna i regionen i jakten på en lösning på krisen. Delattre avslutar med att citera slutrapporten från den rådgivande kommissionen om staten Rakhine: "The status quo is not tenable" (S/PV.8060, s. 12). Frankrike menar att de därför kommer att se till att säkerhetsrådet till fullo tar sitt ansvar för denna fråga;

"France will therefore remain ready to take the initiative for the Security Council to fully assume its responsibilities concerning this issue that, through this meeting, we wish to make a priority and a shared priority on which to take collective action." (S/PV.8060, s. 12).

Haitao representerar Kina och fördömer likväl attackerna i Rakhine och stödjer Myanmar's ansträngningar till att upprätthålla inhemsk stabilitet. De betonar samfundets roll som medlare mellan de två länderna och menar att de främst bör uppmuntra och stödja dialog. De befäster även sin egen roll i konflikten;

“China, as a friendly neighbour of both Myanmar and Bangladesh, has been actively engaging with those countries to influence them positively and encourage them to address the issue through dialogue and consultation. China has provided and will continue to provide assistance necessary for accommodating the displaced.” (S/PV.8060, s. 14-15).

Det exemplifieras ytterligare i andra uttalandet då det framgår att Kina är villiga att samarbeta med båda parter, ifall ambitionen är att bringa säkerhet och fred i Rakhine, samt hur detta bör tas an;

“China stands ready to work with all parties concerned to contribute constructively to the restoration of order and the achievement of peace and stability in Rakhine state.” (S/PV.8060, s 15).

Nebenzia, representant från Ryssland delar oron över försämringen av situationen, men samtidigt menar de att den information som finns indikerar att situationen i Rakhine är långt ifrån entydig. De skiftar här fokus från den muslimska minoriteten till att tala om Myanmar's hinduiska samhälle i grannbyarna;

“There is evidence that the extremists have forced members of Myanmar’s Hindu community in border villages to leave their homes and migrate to the territory of neighbouring Bangladesh in the same stream as Muslims.” (S/PV.8060, s 15).

De behåller deras oföränderliga ståndpunkt om att det inte finns något alternativ till att lösa de befintliga problemen i Rakhine, förutom genom politiska medel och en dialog mellan företrädare för alla nationaliteter och trosuppfattningar. De vill dessutom uppmana berörda parter och externa aktörer att visa återhållsamhet och objektivitet i sin bedömning av den rådande konflikten; “We need to be very precise in using terms like “genocide” and “ethnic cleansing” (S/PV.8060, s. 15). De menar att detta kan förhindra ytterligare radikaliserings i regionen, som kan användas av andra grupper och extremister som redan försöker etablera sig.

5.2 Uttalanden från FN:s generalförsamling 2017

I en rapport från 14 mars 2017 har specialrapportören i generalförsamlingen utarbetat förslag till gemensamma riktlinjer med mandat från rådet. I linje med resolutionen försöker rapportören identifiera prioriterade områden. Specialrapportören erkänner de framsteg som Myanmar har gjort för att öppna demokratiskt utrymme de senaste åren. Hon är dock fortfarande orolig för den fortsatta tillämpningen av problematiska rättsliga bestämmelser, särskilt i politiskt känsliga fall (A/HRC/34/67, s. 5).

Specialrapportören menar att det är viktigt att förbättra de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna för att säkerställa att ingen blir kvar i utvecklingsprocessen. Här diskuteras rohingyerna närmare;

“In Rakhine State, the socioeconomic situation is reported to have remained relatively static, with Muslims not having benefited from any improvements in the past year.”

Hon syftar på att muslimer fortfarande hindras av myndigheterna från att få tillgång till vård, även i nödsituationer. Specialrapportören vill att utvecklings-, humanitära och fredsbyggande aktiviteter hanteras på ett inkluderande och snabbt sätt med hänsyn till mänskliga rättighetsperspektivet för att säkerställa en smidigare övergång till långsiktiga lösningar, fred och försoning.

Specialrapportören betonar att FN och dess parter bör ha regelbunden, oberoende och förutsägbar tillgång till alla som behöver humanitärt bistånd var de än befinner sig. Hon påminner burmesiska regeringen om sitt åtagande att ”leave no one behind” (A/HRC/34/67, s. 10) och uppmanar alla parter att ge omedelbar, obegränsad tillgång till aktörer som vill hjälpa den civila befolkningen. Hon uppmanar också regeringen att officiellt dra tillbaka det oacceptabla förslaget att internt fördrivna personer ska resa långa sträckor och korsa konfliktlinjer för att få hjälp (A/HRC/34/67, s. 10).

Specialrapportören skriver att sexuellt och könsbaserat våld, inklusive våld i nära relationer, är ett problem över hela landet men är särskilt vanligt i konfliktområden och områden med ökad militarisering. Specialrapportören fördömer starkt detta och understryker behovet av att alla parter omedelbart vidtar åtgärder för att skydda civila,

respektera internationella mänskliga rättigheter och humanitär rätt och avsluta våldet. Hon påminner särskilt om artikel 3 i Genèvekonventionerna, som föreskriver skydd för civila från omänsklig behandling och våld mot liv och person i icke-internationella väpnade konflikter (A/HRC/34/67, s. 11). Hon tillägger att utbildning och medvetenhet i militären och väpnade grupper också bör tillhandahållas och utvidgas.

I rapporten nämns det fortsatta och eskalerande våldet i Kachin, Shan och andra stater. Även de sammandrabbningar mellan Arakan-armén och Tatmadaw (Myanmars armé) tas upp (A/HRC/34/67, s. 9). Specialrapportören avslutar med att påpeka att situationen i Rakhine är komplex och betonar att; “the long-standing grievances from the Rakhine Buddhist community must be urgently addressed, noting that Rakhine State is now the poorest state in Myanmar.” (ibid). Hon menar att tillgång till utbildning, hälsovård och försörjning bör prioriteras till alla samhällen, inklusive rohingya-samhället. Hon uppmuntrar slutligen alla människorättsförsvarare i Myanmar att tala och agera för mänskliga rättigheter för alla, inklusive rohingya-folket;

“While the majority of incidents have occurred in Rakhine State against Muslim minorities, there have been other incidents involving different religious minorities in other parts of the country. Recognizing and protecting the rights of religious minorities should not be viewed as a zero-sum game at the expense of the majority population but rather for the benefit of everyone.” (A/HRC/34/67)

Generalförsamlingen utgår från att FN och dess organisationer kan erbjuda nödvändig hjälp. Specialrapportören är därför bekymrad över den växande anti-FN rörelsen som byggs upp i vissa delar av landet. Regeringen bör vidta aktiva åtgärder för att förhindra att felaktiga rykten eller berättelser sprids och för att offentligt erkänna det viktiga arbete som utförs av dessa organisationer (A/HRC/34/67, s. 5). Vidare uppmuntras även i resolutionen från 2017 samarbetet mellan Myanmar och Bangladesh för att ta itu med alla relevanta aspekter av krisen samt fullt samarbete med FN och dess byråer. Specialrapportören uppmuntrar ytterligare ansträngningar för att främja interkommunal och interreligiös dialog i syfte att avtrappa spänningen och främja fredlig samexistens mellan alla etniska och religiösa grupper; “*Encourages* further efforts to promote intercommunal and interfaith dialogue to de-escalate tension and foster peaceful coexistence among all ethnic and religious groups” (A/RES/72/248, s. 5).

6 Analys

I denna del analyseras det empiriska materialet som presenterats gällande rapporteringen om rohingya-konflikten med hjälp av Foucaults teoretiska ramverk. Första delen analyserar befintliga diskurser inom säkerhetsrådet, medan den andra delen analyserar materialet från generalförsamlingen och slutligen återkopplas till tidigare forskning.

Utifrån ett Foucauldianskt synsätt bygger både säkerhetsrådets och generalförsamlingens uttalanden på sociala praktiker som producerar, sprider och legitimerar makt. För att kunna förstå det så kallade maktutövandet som sker här bör vi först försöka förstå relationen mellan parterna. De medel som används för att utöva makt är språket och utgångspunkten blir i detta fall P5. Återkommande i rapporterna används begrepp som fred, stabilitet och enighet. Det behov som verkar finnas av att vid upprepade tillfällen använda de här begreppen och ge en bild av rådet som enat, kan förstås genom den rädsla som finns i att konflikten inte ska kunna lösas. Det ger en bild av hur viktigt det är från samfundets håll att deras roll som medlare upprätthålls. Detta visar att samfundet, som är de som har tillgång till diskursen och därmed även kunskapsproduktionen, vill försöka framställa sig själv i goda termer. Ytterligare en intressant aspekt är att det verkar ligga en tolkningsgemenskap bland länderna där de måste agera någorlunda i enlighet med en uppfattning om effektivitet och förutsebarhet, som bör överensstämma med FN-stadgan och den "arbetsdelning" som anges där. Sett utifrån Foucaults definition av kunskap går det att dra paralleller till en gemensam västerländsk syn på vad som är rätt och fel. Den kunskap som anses vara rätt här är även den som styr sättet att tänka på. FN:s struktur är ett tydligt exempel på detta, som kan betraktas utifrån ett slags världssystem och som ger sig själv det högsta värdet. Detta förklarar Foucault som diskursformens kamp om hegemonin över alla övriga idéer som finns i samhället.

I uttalandet från Storbritannien är uppmaningen till den Burmesiska regeringen en indikation på att det både råder en auktoritär roll för Storbritannien, samt att det finns en motsättning från den Burmesiska regeringen. Maktutövandet av Storbritannien sker i form av att de talar om att rådet bör vara redo för att aktivt ingripa vid ett misslyckande från Myanmar:s regering. Även USA:s positionering inom rådet tyder på att det råder en stark uppfattning om vad som pågår i Rakhine. De har en mer offensiv ställning i sakfrågan och vill se ett mer aktivt ingripande i konflikten.

Maktutövningen kan vara målinriktad, samtidigt som den också kan vara icke-subjektiv, enligt Foucault. Det innebär att medlemmarna i rådet utövar makten med någon form av bakomliggande avsikt. Här kan man då titta på hur länderna uttalar sig för sin egen vinning. Hänvisningar till den egna självbilden och de egna handlingarna har varit vanliga, men har gjorts i termer av individuella påståenden som "Förenta staterna tillhandahåller 95 miljoner dollar för att stödja akuta humanitära behov i Burma och Bangladesh [...] men en sådan generositet kommer inte att räcka" eller att "Kina har antagit ett ansvarsfullt tillvägagångssätt och gjort kraftfulla ansträngningar för att uppmuntra och underlätta [...] och kommer fortsätta att tillhandahålla nödvändig hjälp för att tillgodose behovet". Ryssland däremot lyfter diskussionen ur en mer abstrakt nivå. Till skillnad från de övriga som benämner konflikten som en etnisk rensning (S/PV.8133, s. 8) diskuterar Kina också konflikten på ett mer övergripligt plan. Det framkommer tydligt i granskningen av Kinas och Rysslands uttalanden att det görs försök till att skifta fokus från rohingya-gruppen. Överlag vill de undvika uttryck som etnisk rensning och menar att den information som de får inte är helt entydig. Samtidigt görs försök till att beskriva våldet som flera händelser med två lika ansvariga parter, som båda har drabbats lika hårt. Det vill säga dels rohingyerna, men även andra grupper som exempelvis buddhisterna i delstaten Rakhine.

Som nämnt i tidigare forskning finns det en rad olika uppfattningar om vad som utgör "hot" eller "internationell säkerhet" och dessa tolkas olika. Kina anser sig exempelvis ha välvilliga intentioner med respektive grupper och vill att konflikten ska hanteras på ett konstruktivt sätt och med hjälp av en dialog, medan USA och Storbritannien vill se ett aktivt agerande från rådet. På så sätt blir uppfattningen om vad som faller inom dessa ramar subjektiv, och förhållningssättet till konflikten likaså.

Enligt Foucault är alla dessa olikheter ett resultat av alla maktrelationer. Skapandet av nya sätt att tänka och uttrycka sig omformar i sin tur befintliga strukturer. Det är här motståndet kommer in och gör sig synligt i form av en motmakt. I kontrast mot de övriga länderna antar Kina en mer defensiv position, där makt och motstånd balanseras mot varandra. Detta kan dock inte enbart ses i ljuset av rådet, utan motståndet är även existerande bortom rådets sfär, då den Burmesiska regeringen inte anses göra tillräckligt. Motstånd kan även vara oavsiktligt, men just i det här fallet kan det gå att härleda till en eller flera aktörer. De fem medlemsländerna har oftast en strategi bakom sina uttalanden och beslut. I Foucaults mening är detta "maktens lokala cynism" och utgörs av dessa aktörers olika viljor och oviljor. Här utövas makt på ett sätt som inte går att spåra till någon, men som ändå leder till att mönster går att betrakta utifrån ett större maktnät.

Även generalförsamlingen har en unik maktposition i egenskap av hur det definierar och utformar sina rapporter och resolutioner. Språket i generalförsamlingens dokument är mer formellt och byråkratiskt, vilket gör att det lättare kan misstas för att vara neutralt, där bakomliggande maktstrukturer och mönster i sin tur kan bli svårare att upptäcka. Generalförsamlingens makt sitter främst i kontrollen över produktionen av diskursen. Medlemsländernas delegationer är de enda som har tillgång till församlingens möten och omröstningar. I generalförsamlingens rapport lyfter de dels fram kvinnors utsatthet i väpnade konflikter. Dessa säkerhetsbehov som kommer till uttryck i både rapporten och resolutionen vilar på en uttalad kunskap framförd av FN. Innehållet kan således antas vara accepterad kunskap som Foucault nämner som den mest "sanningsenliga" kunskapen. Som utformare av diskursen har generalförsamlingen makten att benämna och därigenom definiera dess betydelse.

Det är dessutom viktigt att komma ihåg att generalförsamlingens resolutioner inte är bindande, utan bör endast betraktas som rekommendationer. Trots detta tas de på stort allvar nationellt och internationellt och anses som tidigare nämnt besitta en väsentlig moralisk kraft. I rapporterna betonas exempelvis vikten av att FN får en regelbunden och självklar tillgång till områdena som behöver humanitärt bistånd. Därför uppmanar generalförsamlingen Myanmars regering att vidta direkta åtgärder för den växande anti-FN rörelsen samt offentligt erkänna det arbete som utförs av FN:s organisationer. Begrepp som "further efforts" och "urgent steps" används för att beskriva deras försök

till att erbjuda nödvändig hjälp. Detta tyder på att församlingen anser sig själva ha en avgörande och central roll i konflikten. Det är även den bild som konstrueras i resolutionerna och som i sin tur blir ett viktigt verktyg för att kunna legitimera deras maktövertag. När församlingen framställs som väsentlig medföljer även ett moraliskt ansvar att säkerställa att arbetet följs upp. Detta ansvarstagande framstår som legitimt i ljuset av att deras insatser framställs som absolut nödvändiga för konflikten.

I tidigare forskning tar Barber upp att generalförsamlingen i större utsträckning tenderar att fokusera på frågor gällande de humanitära, sociala och ekonomiska aspekterna. Detta kan förstås utifrån att säkerhetsrådet har den slutgiltiga makten gällande vilka åtgärder som är nödvändiga i frågor som rör upprätthållandet av fred och säkerhet. Precis som Harden menar bygger detta i grunden på en hierarkisk maktordning existerande inom FN. Inom både säkerhetsrådet och generalförsamlingen finns en strävan att ta sig an de politiska och ekonomiska problemen, men här föreligger en nivå av ojämlikhet, som går att se dels vad gäller staters olika förutsättningar och uppfattningar, men också i form av olika strukturer inom organisationen. Enligt Foucault är detta något som är inbyggt i samhället och inte nödvändigtvis tillhörande en enskild aktör. Det utgörs av processer som i sig bidrar till det system där det förekommer en underordning och överordning inom organisationer. Å andra sidan kan det också förklaras utifrån begreppet interaktiv makt, där FN:s struktur är ett utmärkt exempel på den uppfattningen av makten. Genom en institutionalisering av olika sociala relationer inom FN blir makten ett slags attribut som används för att forma andra handlingar eller villkor. Det är generalförsamlingens uppgift att välja de övriga tio icke-permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet och där kan de exempelvis göra försök till att befästa deras makt. Generalförsamlingens makt såsom den uttrycks i stadgan kan på så sätt skapa en ojämlikhet inom organisationen som i sin tur påverkar diskursen.

7 Diskussion

Syftet med uppsatsen har varit att studera säkerhetsrådets och generalförsamlingens rapportering av rohingya-konflikten, för att förstå vilka diskursiva strukturer som ligger bakom dess utformning. Mycket av det undersökta materialet kan inte omedelbart vid en första betraktelse sägas falla inom begreppet diskurs, då diskursbegreppet i sig är mer komplext än den bild som visat sig i vår undersökning. Därför anses det snarare röra sig om olika mönster och tendenser än en tydlig slutsats. Undersökningen har visat att det finns tendenser och maktstrukturer som kan ligga till grund för diskursen inom både säkerhetsrådet och generalförsamlingen. Uppsatsen antyder även att det förekommer skillnader i rådets och församlingens roller som bidrar till att dessa diskuterar konflikten på olika sätt. Generalförsamlingen har inte samma befogenheter som säkerhetsrådet har när det kommer till frågor som rör internationell fred- och säkerhet, därmed får deras uttalanden inte samma resultat. Det är däremot viktigt att poängtera att uppsatsens empiriska material endast utgör en liten del av all rapportering, och därför är det möjligt att ett större empiriskt material hade lett fram till ett annat resultat. Med tanke på uppsatsens tidsram har en relevant avgränsning behövts göras.

Inom ramen för en diskursanalys finns det även utrymme att titta på rohingyernas eget perspektiv eller ta hänsyn till andra faktorer som kan tänkas ha bidragit till hur deras nuvarande situation ser ut. Undersökningen visar att det finns olika maktstrukturer inom diskursen, vilket går att använda sig utav för att kunna få vidare förståelse för den relation som existerar mellan FN och rohingyerna. De tendenser och mönster som synliggjorts i undersökningen kan exempelvis tänkas bilda en typ av diskurs som främjar rådets och församlingens ansvar att reagera. Det hade således varit intressant att göra denna studie med ett större material för att på så vis eventuellt kunna få fram flera aspekter av fenomenet. Uppsatsen har gett upphov till flera nya frågor som den framtida forskningen kan besvara. Är det möjligt för det internationella samfundet att kunna lösa en konflikt utan att reproducera makt? Vilka normer och värderingar styr kunskapssynen som bidrar till ett upprätthållande av maktstrukturerna?

8 Referensförteckning

8.1 Primärkällor

Generalförsamlingen, 2017. *Resolution, Situation of human rights in Myanmar*, 24 december 2017. Dokument nr: A/RES/72/248

Generalförsamlingen, 2017. *Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in Myanmar*, 8 september 2017. Dokument nr: A/72/382

Generalförsamlingen, 2017. *Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in Myanmar*, 14 March 2017. Dokument nr: A/HRC/34/67

Säkerhetsrådet, 2017. *Report of the Security Council The situation in Myanmar*. Dokument nr: S/PV.8060

Säkerhetsrådet, 2017. *Report of the Security Council, The situation in Myanmar*. Dokument nr: S/PV.8133

Säkerhetsrådet, 2017. *Report of the Security Council The situation in Myanmar*. Dokument nr: S/PV.8085

8.2 Sekundärkällor

Barber, Rebecca, 2019. *Accountability for Crimes against the Rohingya: Possibilities for the General Assembly where the Security Council Fails*. Oxford University Press, 557-584.

Barnett, M. and Duvall, R. (2005) 'Power in International Politics,' *International Organization*, 59: 1, pp. 39-75.

Bergström, Göran – Ekström, Linda, 2018, "Tre diskursanalytiska inriktningar".

- Bergström, Göran – Boréus, Kristina (red.) *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 4 uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Beronius, M. (1986) *Den disciplinära maktens organisering: Om makt och arbetsorganisation*. Arkiv avhandlingsserie, Lund.
- Boréus, Kristina – Seiler Brylla, Charlotta, 2018, “Kritisk diskursanalys”. Bergström, Göran – Boréus, Kristina (red.) *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 4 uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Crouch, Melissa (red.) (2016). *Islam and the state in Myanmar: Muslim-Buddhist relations and the politics of belonging*. First Edition. New Delhi, India: Oxford University Press
- Esaiasson, Peter – Mikael Gilljam – Henrik Oscarsson – Ann Towns – Lena Wägnerud, 2017. *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5 uppl. Stockholm: Wolters Kluwer.
- Foucault, Michel. (1972) *Diskursens ordning*. Brutus Östlings bokförlag Symposion, Stockholm.
- Foucault, Michel. (2008). *Diskursernas kamp*. Stockholm/Stehag: Brutus Östlings Bokförlag Symposion.
- Freedom House, 2017. <https://freedomhouse.org/country/myanmar2017> [2020-11-18]
- General Assembly of the United Nations, <https://www.un.org/en/gabackground.shtml> [2020-11-13]
- Harden, Bryant Edward, 2014. Power and Representation in Global Governance. *Journal of Power, Politics & Governance*, Vol. 2 (2), pp. 1-17.
- Human Rights Watch, 2020. *Rohingya Symposium: A Strategy for Strong Security Council Action on Myanmar*. <https://www.hrw.org/news/2020/rohingya> [2020-11-18]
- Lintner, Bertil (2014). *Burmas historia*. Lund: Historiska media
- Mills, Sara (1997). *Discourse*. London and New York: Routledge

Svensson, Peter. 2019, *Greppbar metodbok: Diskursanalys* 1 uppl. Lund: Studentlitteratur

Tanzimuddin Khan, Mohammad – Ahmed, Saima, 2020. *Dealing with the Rohingya crisis: The relevance of the general assembly and R2P*. Asian Journal of Comparative Politics, 121-143.

Taylor, S. (2001/2003). "Locating and Conducting Discourse Analytic Research" s. 5-48 i Wetherell, M., Taylor, S. & Yates, SJ, *Discourse as Data: A guide for analysis*. London: Sage Publications.

United Nations Security Council, <https://www.un.org/securitycouncil> [2020-11-13]

Winther Jørgensen, Marianne & Louise Phillips (2000) *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur